

УДК 65.012.32:658.114

Круглова О.А.*кандидат економічних наук, доцент,
професор кафедри прикладної економіки та інформаційних систем
Харківського державного університету харчування та торгівлі***Ставропольцева О.В.***студентка
економічного факультету
Харківського державного університету харчування та торгівлі*

ВПЛИВ ЯКОСТІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЇ

У статті подано результати емпіричного дослідження впливу якості корпоративного управління на ефективність діяльності компанії. Висновки щодо сили зв'язку між окремими показниками отримано за результатами кореляційного аналізу. Установлено посилення в динаміці залежності між підвищенням рівня корпоративного управління та показниками ефективності діяльності компанії.

Ключові слова: управління, підприємство корпоративного типу, корпоративне управління, якість корпоративного управління, ефективність діяльності.

Круглова Е.А., Ставропольцева О.В. ВЛИЯНИЕ КАЧЕСТВА КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ НА ЭФФЕКТИВНОСТЬ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КОМПАНИИ

В статье представлены результаты эмпирических исследований влияния качества корпоративного управления на эффективность деятельности компании. Выводы о зависимости между отдельными показателями получены по результатам корреляционного анализа. В динамике установлено усиление зависимости между повышением уровня корпоративного управления и показателями эффективности деятельности компании.

Kruglova O.A., Stavropoltseva O.V. THE INFLUENCE OF CORPORATE MANAGEMENT QUALITY ON THE EFFICIENCY OF COMPANY ACTIVITY

The results of the empirical study of the influence of the quality of corporate management on corporate activity are presented in the research paper. Conclusions about the strength of relationships between individual indices are obtained from the results of correlation analysis. The gain in the dynamics of the relationship between increased level of corporate management and the indices of the efficient company activity is determined.

Keywords: management, corporate enterprise, corporate management, quality of corporate management, efficiency of activity.

Постановка проблеми. Розвиток корпоративного сектору в Україні та активність інтеграційних процесів у різних сегментах національної економіки зумовлюють підвищений інтерес науковців та практиків до питань формування та розвитку корпоративного управління на підприємстві. Корпоративне управління є одним із чинників забезпечення довіри акціонерів та контрагентів до компанії, підвищення рівня її інвестиційної привабливості та економічної стійкості, максимізації сукупного доходу власників. Незважаючи на роль корпоративного управління в забезпеченні ефективності функціонування підприємства, теоретичні та практичні засади визначення такого зв'язку залишаються недостатньо висвітленими в економічній літературі, що зумовлює актуальність дослідження з даного напрямку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти формування й реалізації системи корпоративного управління розглянуто в працях як зарубіжних, так і українських учених. У працях М. Дженсена, В. Меклінга, Дж. Ван Хорна, Д. Норта, Р. Томаса та ін. подано базові положення щодо реалізації системи корпоративного управління на підприємстві, зокрема побудови взаємовідносин власників і менеджерів, фінансування корпорації та її інвестиційної привабливості [1–3]. Питання адаптації відповідних методик і технологій корпоративного управління з урахуванням національного законодавства, етапу економічного розвитку, галузевих особливостей функціонування господарюючого суб'єкта розглянуто в працях В. Гриньової, О. Попова, А. Педька, Д. Баюра та ін. [4–6]. Незважаючи на численні публікації об'єктивним є здійснен-

ня емпіричних досліджень та виявлення тенденцій розвитку корпоративного управління з урахуванням особливостей сучасного етапу розвитку національної економіки.

Постановка завдання. Метою проведеного дослідження є виявлення залежності між рівнем корпоративного управління та ефективністю діяльності українських компаній за сучасних умов розвитку економіки. Реалізація поставленої мети зумовила необхідність дослідження методичних підходів до визначення якості корпоративного управління та узагальнюючого показника ефективності діяльності підприємства, а також обґрунтування методичного інструментарію для виявлення залежності між ними.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сутність корпоративного управління досліджено в аспекті таких понять, як «управління підприємством», «підприємство корпоративного типу», «корпоративний менеджмент», «якість корпоративного управління». У результаті визначено наступне. В узагальнюючому вигляді управління характеризує вплив суб'єкта на об'єкт для досягнення останнім бажаного стану. Як діяльність управління знаходить вираження у функціях планування, організації, мотивації та контролю, специфіка реалізації яких залежить від особливостей формування капіталу й розподілу відповідальності між суб'єктами господарювання за результати діяльності. Для підприємств корпоративного типу характерним є функціонування на засадах об'єднання капіталів власників, розмежування функцій управління й володіння ресурсами і результатами діяльності компанії, визначення прав та обов'язків усіх суб'єктів корпоративних відносин.

У цьому значенні корпоративне управління є значно ширшим поняттям, ніж корпоративний менеджмент. Корпоративний менеджмент відображає окремий аспект професійної діяльності, а корпоративне управління – сукупність відносин, що виникають між учасниками (акціонерами, менеджерами, працівниками, органами державного управління, іншими зацікавленими особами) з приводу їх прав та обов'язків, а також участі в реалізації функцій управління на підприємстві. За визначенням НКЦПФР: «корпоративне управління...визначає правила та процедури прийняття рішень щодо діяльності господарського товариства та здійснення контролю, а також розподіл прав і обов'язків між органами товариства та його учасниками стосовно управління ним» [7].

Слід відзначити, що єдиної, загальноновизнаної моделі корпоративного управління не існує. Кожне підприємство корпоративного типу самостійно розробляє стандарти корпоративного управління, урахувавши особливості національного законодавства, а також дотримуючись прийнятих вимог та правил. Акціонерні товариства в Україні формують систему корпоративного управління відповідно до Принципів корпоративного управління Організації економічного розвитку та співробітництва, Принципів корпоративного управління, Закону України «Про акціонерні товариства», а також інших нормативно-правових, методичних рекомендацій та документів у цій сфері [7, с. 54]. Щодо показників стану корпоративного управління, то згідно з даними НКЦПФР за 2007–2012 рр. кількість акціонерних товариств, що розкрили інформацію про стан корпоративного управління, так само як і кількість товариств, в яких проведено загальні збори акціонерів, зросла. Щодо товариств, які мають власний кодекс корпоративного управління, то їх кількість у 2012 р. порівняно з 2007 збільшилась у 10 разів (від 66 до 640), що також свідчить про загальні позитивні тенденції розвитку корпоративних відносин та корпоративного управління на підприємствах [7, с. 54].

Розвиток акціонерної форми власності та активне впровадження стандартів корпоративного управління зумовлює необхідність оцінювання якості останнього. У працях [8–9] якість подано як сукупність властивостей об'єкта, що зумовлюють його здатність задовольняти визначені потреби, відповідно до його призначення. Дотримання цього підходу відносно побудови відносин на підприємствах корпоративного типу дозволяє зробити висновок, що якість корпоративного управління – це комплексна характеристика, яка відображає можливість та ступінь реалізації прав і рівень задоволення економічних інтересів усіх учасників корпоративних відносин.

Для оцінки якості корпоративного управління зазвичай використовують методики рейтингової оцінки, в основі яких лежать одиничні показники, що характеризують стан корпоративного управління на підприємстві за визначеним напрямом, та розрахунок на цій підставі інтегрального показника якості корпоративного управління. Рейтинги корпоративного управління пропонуються на українському ринку агентствами Standard&Poor's, Кредит-Рейтинг, Concord Capital [10–12]. У нашому дослідженні використано результати рейтингової оцінки якості корпоративного управління, розробленої компанією Concord Capital [12].

Корпоративне управління – система відносин, успішність формування та реалізації якої оцінюється через ефективність діяльності компанії. Грунтуючись на поданій тезі в межах даного дослідження висуну-

то дві гіпотези: 1) якість корпоративного управління є чинником ефективності діяльності компанії; 2) підвищення рівня корпоративного управління має позитивний вплив на ефективність функціонування компанії. Для перевірки поданих гіпотез використано дані 16 компаній України, за якими опубліковано результати моніторингу стану корпоративного управління та фінансові результати діяльності підприємств за 2011–2013 рр. [12; 13].

Якість корпоративного управління на підприємствах визначено за 10 критеріями, поданими в трьох напрямках – звітність, права міноритарних акціонерів, зв'язки з інвесторами. Залежно від рівня реалізації завдань корпоративного управління діяльність компанії за кожним критерієм оцінено в нуль або один бал. Таким чином, для побудови рейтингу підприємств використано шкалу, згідно з якою, залежно від загальної кількості набраних балів, виділено п'ять рівнів корпоративного управління – високий (9–10 балів), вищий за середній (7–8 балів), середній (5–6 балів), нижчий за середній (4 бали), низький (0–3 бали) [12].

За результатами опрацювання вихідної інформації визначено, що упродовж 2011–2013 рр. компанії здебільшого зберегли та підвищили стандарти корпоративного управління (табл. 1).

Таблиця 1
Рівень корпоративного управління
за групою компаній за 2011–2013 рр. [12]

Компанія	Рейтинг		Бали	
	2011	2013	2011	2013
ПАТ «Миронівський хлібопродукт»	Q	Q	10	10
ПАТ «Концерн Галнафтогаз»	Q	Q	10	9
ПАТ «Автомобільна компанія «Богдан моторс»	AA	AA	7	7,5
ПАТ «Концерн Хлібпром»	Q	AA	9	7
ПАТ «МК Азовсталь»	AA	AA	7	7
ПАТ «Турбоатом»	A	AA	6	7
ПАТ «Авдіївський завод металевих конструкцій»	A	A	5	6,5
ПАТ «Київенерго»	P	A	4	6
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	A	A	6	6
ПАТ «Маріупольський металургійний комбінат»	P	A	4	6
ПАТ «МоторСіч»	A	A	5	6
ПАТ «Центральний ГЗК»	AA	A	7	6,5
ПАТ «ЕК Житомиробленерго»	P	A	4	5,5
ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»	A	BA	5	5
ПАТ «Концерн Стирол»	P	BA	4	4,5
ПАТ «Укрнафта»	P	P	4	3

Примітка: Q – високий; AA – вищий за середній; A – середній; BA – нижчий за середній; P – низький рівень корпоративного управління

Загальною тенденцією є покращення якості корпоративного управління, про що свідчить збільшення узагальнюючого показника за 8 з 16 досліджених підприємств. Позитивним також є зменшення кількості компаній із низьким рівнем та зростання частки підприємств з середнім та високим рівнями корпоративного управління. Водночас слід відзначити, що 4 з 16 підприємств не покращили свого рейтингу порівняно з попереднім періодом. Стільки ж компа-

ній погіршили свої позиції за абсолютним значенням узагальнюючого показника якості корпоративного управління.

Для оцінювання ефективності функціонування компаній використано показник рентабельності діяльності, розрахований на основі економічної доданої цінності (EVA, Economic Value Added). EVA – універсальний показник, який в умовах нерозвиненості вітчизняного фондового ринку використовується як один з основних під час фінансового аналізу, для оцінки вартості компанії, обґрунтування управлінських рішень на довгострокову перспективу. В узагальнюючому вигляді показник EVA визначається на основі даних про бухгалтерський чистий прибуток після сплати податків, скорегований за відповідних припущень, та вартості капіталу компанії (1).

$$EVA = NOPAT - \text{Capital}, \quad (1)$$

де EVA (Economic Value Added) – економічна додана цінність;

NOPAT (Net Operating Profit After Tax) – чистий операційний прибуток з вирахуванням податків, проте до сплати відсотків;

Capital (Cost of Capital) – сукупна вартість капіталу компанії.

Вибір на користь EVA як результуючого показника зумовлений його більшою відповідністю інтересам власників та пояснювальною здатністю щодо результатів та перспектив розвитку підприємства. За своїм змістом EVA відображає економічний прибуток підприємства, який, на відміну від бухгалтерського, враховує явні і неявні витрати, зокрема витрати, пов'язані з використанням капіталу відповідної структури та джерел формування. Додатне значення EVA свідчить про зростання цінності компанії, від'ємне – про неефективне використання капіталу та руйнування цінності, нульове – про отримання інвесторами компенсації за ризик інвестування.

У формалізованому вигляді EVA подається в різний спосіб, що дозволяє дослідити основні чинники створення цінності на підприємстві. У рамках поточ-

ного дослідження для розрахунку EVA використано спрощену модель, яка передбачає визначення спреда – різниці між фактичною рентабельністю власного капіталу (за розміром чистого прибутку) та необхідною нормою дохідності (для власників) [14]:

$$EVA = \left(\frac{NI}{E} - K_e \right) \times E, \quad (2)$$

де NI – чистий прибуток, тис. грн;

E – інвестований власний капітал, тис. грн;

K_e – норма дохідності на власний інвестований капітал.

Результати діяльності компаній, а також показники рентабельності, розраховані за чистим прибутком та EVA, є різними, що доводить значущість використання відповідного результатного показника під час оцінювання ефективності діяльності підприємства (табл. 2).

Залежність між якістю корпоративного управління та ефективністю діяльності досліджено з використанням методу кореляційного аналізу. Як результативні використано показники рентабельності діяльності (на основі EVA) за сукупністю компанії, як факторні – значення якості корпоративного управління за відповідний період часу. Період дослідження – 2013 рік. У підсумку визначено прямий помірний зв'язок між досліджуваними показниками ($r = 0,32$). Невисоке значення коефіцієнта кореляції свідчить про те, що рівень корпоративного управління безпосередньо не впливає на рентабельність діяльності та не входить до переліку ключових факторів ефективності господарювання підприємств корпоративного типу.

Поглиблене дослідження залежності між якістю корпоративного управління та ефективністю діяльності компаній здійснено з дотриманням динамічного підходу (табл. 3).

З огляду на обмеженість інформації щодо основних фінансових результатів діяльності за всіма компаніями вибіркової сукупності у подальшому під час визначення зв'язків між змінами рівня корпо-

Таблиця 2

Рентабельність діяльності за групою компаній за 2013 р.

	Чистий дохід, тис. грн	Чистий прибуток (збиток), тис. грн	EVA, тис. грн	Рентабельність діяльності, %	
				на основі чистого прибутку	на основі EVA
ПАТ «Миронівський хлібопродукт»	11826711,0	1198255,0	1058417,9	10,1	8,9
ПАТ «Концерн Галнафтогаз»	494902,0	403809,0	369110,4	81,6	74,6
ПАТ «Автомобільна компанія «Богдан моторс»	1054737,0	-190793,0	-386504,1	-18,1	-36,6
ПАТ «Концерн Хлібпром»	777777,0	6173,0	-22848,4	0,8	-2,9
ПАТ «МК Азовсталь»	20882305,0	-2513100,0	-2863695,9	-12,0	-13,7
ПАТ «Турбоатом»	1741261,0	582944,0	564174,6	33,5	32,4
ПАТ «Авдіївський завод металевих конструкцій»	90275,0	-65312,0	-65388,6	-72,3	-72,4
ПАТ «Київенерго»	13514322,0	1004333,0	999518,9	7,4	7,4
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	28251196,0	-1517018,0	-2202857,0	-5,4	-7,8
ПАТ «Маріупольський металургійний комбінат»	23912081,0	-2929911,0	-3479504,2	-12,3	-14,6
ПАТ «МоторСіч»	8583924,0	1319191,0	1269341,0	15,4	14,8
ПАТ «Центральний ГЗК»	5672952,0	1572006,0	1519948,3	27,7	26,8
ПАТ «ЕК Житомиробленерго»	1388510,0	53462,0	48024,4	3,9	3,5
ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»	16027557,0	91088,0	80440,9	0,6	0,5
ПАТ «Концерн Стирол»	4375699,0	-1764205,0	-1932910,7	-40,3	-44,2
ПАТ «Укрнафта»	21101331,0	189886,0	10236,3	0,9	0,0

Розраховано за даними [13; 15]

ративного управління та рентабельністю діяльності використано дані за 8 з 16 підприємств. Результати розрахунку за групою досліджуваних компаній дозволяють зробити висновок про загальну тенденцію до зниження їх цінності за 2011–2013 рр. Від’ємні значення та зменшення абсолютного розміру EVA свідчать про те, що в звітний період на підприємствах цінність здебільшого не створювалась, а руйнувалась, що є негативною тенденцією в розвитку досліджуваних компаній.

Ефективність системи корпоративного управління виражається в стабільності та узгодженості розвитку всіх підрозділів компанії, що знаходить відображення у відповідних змінах основних показників результатів та ефективності діяльності господарюючого суб’єкта. З огляду на зазначене вище в межах цього дослідження проаналізовано ступінь узгодженості між динамікою якості корпоративного управління та EVA, а також рентабельністю діяльності (табл. 4).

У підсумку зроблено висновок про відсутність одностороннього зв’язку між динамікою якості корпоративного управління та результатами діяльності компаній. За умов варіювання показника якості корпоративного управління відзначено різну динаміку EVA та показника рентабельності діяльності. Зокрема за умов незмінної якості системи корпоративного управління одночасно спостерігається зниження (ПАТ «Миронівський хлібопродукт») та зростання (ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго») показників EVA та рентабельності діяльності. Така сама ситуація у випадку зниження/зростання якості реалізації корпоративних стандартів.

Для одержання однозначного висновку щодо залежності ефективності діяльності від якості системи

корпоративного управління на підприємстві визначено коефіцієнти кореляції між означеними показниками за даними 2011 та 2013 рр., а також рівень кореляційного зв’язку між абсолютними відхиленнями показників якості корпоративного управління та рентабельності діяльності. Результати кореляційного аналізу дозволяють зробити висновок про посилення в динаміці залежності між підвищенням рівня корпоративного управління та показниками ефективності діяльності компанії. Коефіцієнти кореляції є додатними та зростають у динаміці. Якщо в 2011 р. коефіцієнт кореляції між якістю системи корпоративного управління та рентабельністю діяльності становив 0,39, то в 2013 р. – 0,41. Водночас дослідження зв’язку між динамікою корпоративних стандартів та успішністю діяльності компанії не надали позитивного результату. Зв’язок є помірним і зворотним ($r = -0,46$). Отримані невисокі значення коефіцієнтів кореляції певною мірою є відображенням практики корпоративного управління в Україні, що свідчить про необхідність удосконалення існуючих систем корпоративного управління на підприємствах.

Висновки з проведеного дослідження. Результати проведеного дослідження дозволяють зробити висновок про відсутність тісного зв’язку між якістю системи корпоративного управління та ефективністю поточної діяльності компанії. Коефіцієнти кореляції, хоча й додатні, проте мають невисокі значення. Водночас, у динаміці зв’язок між рівнем реалізації корпоративних стандартів та успішністю господарювання посилюється. Розуміння залежностей між якістю корпоративного управління та ефективністю діяльності сприяє підвищенню рівня обґрунтованості управлінських рішень щодо функціонування та розвитку підприємств корпоративного типу.

Таблиця 3

Динаміка якості корпоративного управління та рентабельності діяльності за групою компаній за 2011–2013 рр.

Компанія	Якість корпоративного управління, бали		EVA, тис.грн		Рентабельність діяльності за EVA, %	
	2011	2013	2011	2013	2011	2013
ПАТ «Миронівський хлібопродукт»	10	10	1906522,7	1058417,9	19,1	8,9
ПАТ «Концерн Галнафтогаз»	10	9	209119,5	369110,4	5,6	74,6
ПАТ «Турбоатом»	6	7	411555,0	564174,6	32,5	32,4
ПАТ «Авдіївський завод металевих конструкцій»	5	6,5	-2309,2	-65388,6	-2,1	-72,4
ПАТ «Київенерго»	4	6	-1379308,6	999518,9	-12,5	7,4
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	6	6	1567982,6	-2202857,0	5,4	-7,8
ПАТ «Центральний ГЗК»	7	6,5	2549203,0	1519948,3	39,7	26,8
ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»	5	5	34408,5	80440,9	0,3	0,5

Розраховано за даними [13; 15]

Таблиця 4

Аналіз узгодженості динаміки якості корпоративного управління з динамікою EVA та рентабельністю діяльності за групою компаній за 2011–2013 рр.

Компанія	Динаміка		
	Якості корпоративного управління	EVA	рентабельності діяльності за EVA, %
ПАТ «Миронівський хлібопродукт»	без змін	знижується	знижується
ПАТ «Концерн Галнафтогаз»	знижується	зростає	зростає
ПАТ «Турбоатом»	зростає	зростає	без змін
ПАТ «Авдіївський завод металевих конструкцій»	зростає	знижується	знижується
ПАТ «Київенерго»	зростає	зростає	зростає
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	без змін	знижується	знижується
ПАТ «Центральний ГЗК»	знижується	знижується	знижується
ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»	без змін	зростає	зростає

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Дженсен М. Теория фирмы: поведение менеджеров, агентские издержки и структура собственности / М. Дженсен, У. Меклинг: пер с англ. // Вестник С.-Петерб. ун-та. Сер. Менеджмент. – 2004. – Вып. 4. – С. 118-191.
2. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами / Дж. К. Ван Хорн. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 800 с.
3. North D. C. The First Economic Revolution / D. C. North, R. P. Thomas // Economic History Review 30. 2ndseries. – 1977. – № 2. – P. 229-241.
4. Гриньова В. М. Організаційно-економічні основи формування системи корпоративного управління в Україні / В. М. Гриньова, О. Є. Попов. – Х.: ХДЕУ, 2003. – 324 с.
5. Педько А. Б. Власність, контроль і конфлікт інтересів в акціонерних товариствах: монографія / А. Б. Педько. – К.: Києво-Могилянська академія, 2008. – 315 с.
6. Баюра Д. О. Система корпоративного управління в Україні: стан та перспективи розвитку: монографія / Д. О. Баюра. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2009. – 288 с.
7. Звіт ДКЦПФР 2013 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт НКЦПФР. – Режим доступу : http://www.nssmc.gov.ua/user_files/content/58/1402491205.pdf.
8. Иванов Ю. Б. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток : монографія / Ю. Б. Иванов, П. А. Орлов, О. Ю. Иванова. – Х.: ІНЖЕК, 2008. – 352 с.
9. Солодкая М. С. Надёжность, эффективность, качество систем управления [Электронный ресурс] / М. С. Солодкая. – Режим доступа : <http://credonew.ru/content/view/149/24>.
10. Рейтинги корпоративного управления: Критерии и методология: Standard&Poor's: Служба рейтингов корпоративного управления [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.standardandpoors.ru/article.php?pubid=1703&sec=an>.
11. Методология оценки уровня корпоративного управления [Электронный ресурс] / Рейтинговое агентство «Кредит-рейтинг». – Режим доступа : <http://www.credit-rating.ua>.
12. Стандарты корпоративного управления. Не унесённые ветром [Электронный ресурс] / Рейтинговое агентство Concord Capital. – Режим доступа : <http://concorde.ua/ru/getfile/11059/3/>.
13. Офіційний сайт Державної установи «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.smida.gov.ua>.
14. Ивашковская И. В. Экономическая добавленная стоимость. Концепции. Подходы. Инструменты / И. В. Ивашковская, Е. Б. Кукина, И. В. Пенкина // Корпоративные финансы. – 2010. – № 2 (14). – С. 103-108.
15. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. – <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.

УДК 351.863:664.61

Ладико Л.М.*кандидат економічних наук,**доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі***Ладико І.Ю.***кандидат економічних наук,**доцент кафедри менеджменту та економічної безпеки Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*

ОСОБЛИВОСТІ ПОСТАНОВКИ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОЦЕСНО-ЦІЛЬОВОГО БЮДЖЕТУВАННЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуто особливості постановки технології процесно-цільового бюджетування (ПЦБ) у системі забезпечення економічної безпеки підприємства. Постановка ПЦБ у системі забезпечення економічної безпеки здійснюється в п'ять етапів. Особливістю цих етапів є те, що формована бюджетна структура узгоджується з основними фінансовими бюджетами та фінансовою структурою, які зорієнтовані на цілі забезпечення економічної безпеки підприємства.

Ключові слова: безпека, постановка, етапи, процес, бюджет, структура, узгодження, показники.

Ладыко Л.Н., Ладыко И.Ю. ОСОБЕННОСТИ ПОСТАНОВКИ ТЕХНОЛОГИИ ПРОЦЕССНО-ЦЕЛЕВОГО БЮДЖЕТИРОВАНИЯ В СИСТЕМЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье рассмотрены особенности постановки технологии процессно-целевого бюджетирования (ПЦБ) в системе обеспечения экономической безопасности предприятия. Постановка ПЦБ в системе обеспечения экономической безопасности осуществляется в пять этапов. Особенностью этих этапов является то, что сформированная бюджетная структура согласовывается с основными финансовыми бюджетами и финансовой структурой с ориентацией на цели обеспечения экономической безопасностью предприятия.

Ключевые слова: безопасность, постановка, этапы, процесс, бюджет, структура, согласование, показатели.

Ladyko L.N., Ladyko I.Yu. FEATURES OF STAGING OF TECHNOLOGY OF PROCESS AND TARGET BUDGETING IN SYSTEM OF PROVIDING ENTERPRISE'S ECONOMIC SECURITY

The article considers features of technology of process and target budgeting (PTB) in the system of economic security of enterprise. Staging of PTB have to realize in five stages. Feature of these stages is that the created budgetary structure is coordinated with the main financial budgets and financial structure with orientation to the purposes of providing economic security of the enterprise.

Keywords: security, staging, stages, process, budget, structure, coordination, indicators.

Постановка проблеми. Одним із важливих завдань системи забезпечення економічної безпеки підприємства є створення «прозорої» бізнес-моделі підприємства за рахунок підвищення керованості, якості управлінської інформації, поліпшення організаційних комунікацій та ін. Сформувавши таку модель мож-

на тоді, коли на підприємствах існує розгорнена система показників, за допомогою якої можна оцінити результативність функціонування діяльності. У свою чергу, наявність самої системи показників забезпечує надання необхідної для ухвалення ефективних управлінських рішень інформації про реальний стан справ